Lietas Nr. 11210023017
Lietas arhīva Nr. K16-0191-17

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Jēkabpilī 2017.gada 13.aprīlī

Jēkabpils rajona tiesa,
tiesnese L.Baltmane-Zepa,
piedaloties prokurorei I.Gailei,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

*/pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām alkohola ietekmē.*

2017.gada 2.aprīlī plkst. 23.50 /pers. A/ bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām alkohola ietekmē vadīja sev piederošo transportlīdzekli - automašīnu *VAZ 21063* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/ Jēkabpilī pa A.Pormaļa ielu virzienā no Stadiona ielas uz Kapu ielu, kad viņa vadīto transportlīdzekli apturēja Valsts policijas darbinieks.

Veicot alkohola klātbūtnes pārbaudi ar portatīvo izelpojamā gaisa kontroles aparātu *AlcoQuant 6020*, /pers. A/ izelpojamā gaisā konstatētas 3,0360 promiles etanola. Pārkāpuma rezultātā noformēts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC188903.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais savu vainu atzina pilnībā visā viņam izvirzītajā apsūdzībā, neapstrīdēja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, piekrita neveikt pierādījumu pārbaudi.

Prokurore izteica viedokli, ka lietā nav nepieciešams veikt pierādījumu pārbaudi, jo konstatēti Kriminālprocesa likuma 499.pantā paredzētie apstākļi.

Tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma lietā neveikt pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzina savu vainu izvirzītajā apsūdzībā un piekrita neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav radušās šaubas par apsūdzētā vainīgumu un noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju. Tiesas sēdē apsūdzētajam izskaidrota pierādījumu pārbaudes neveikšanas procesuālā būtība un sekas.

Tiesa konstatē, ka apsūdzētajam celtā apsūdzība atbilst Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas noteikumiem un ar lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka apsūdzētā faktiskās darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas; lietā ir pierādīts apsūdzētā vainīgums. Apsūdzētais ir sodāms, taisot notiesājošu spriedumu, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 520.pants.

Tā kā tiesas sēdē pierādījumu pārbaude netika veikta, tad, ievērojot Kriminālprocesa likuma 527.panta trešajā daļā noteikto, šajā spriedumā pierādījumu analīze un to uzskaitījums nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu apsūdzētajam ir piespriežams sods tādā apmērā, kādu nosaka Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija, ievērojot Krimināllikuma Vispārīgās daļas noteikumus. Krimināllikuma 46.panta otrā daļa paredz, ka, nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, savukārt, nosakot soda mēru, saskaņā ar šī panta trešo daļu tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Tāpat vērā ņemams Krimināllikuma 35.pantā definētais soda mērķis, kas ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta trešās daļas nosacījumiem tiesas izmeklēšanā pārbaudot apsūdzētā personu raksturojošos datus, tiesa konstatēja, ka apsūdzētais iepriekš notiesāts ar Jēkabpils rajona tiesas 2002.gada 23.aprīļa spriedumu pēc Krimināllikuma 269.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un ar Jēkabpils rajona tiesas 2003.gada 20.janvāra spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, piemērojot 50.panta piekto daļu, galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz vienu gadu diviem mēnešiem un desmit dienām. Sods izciests 2003.gada 24.martā *(lietas 28.lapa)*. Saskaņā ar Krimināllikuma 63.panta nosacījumiem apsūdzētais atzīstams par nesodītu.

Tiesas sēdē apsūdzētais paskaidroja, ka ir neprecējies, strādā mājas saimniecībā, apgādībā personu nav.

Ievērojot minētās ziņas, tiesa uzskata, ka apsūdzētais vērtējams neitrāli.

Atbilstoši Krimināllikuma 7.pantam izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums, ko izdarot, apsūdzētais apdraudējis gan savu, gan citu drošību transportlīdzekļu kustības sistēmā.

Tiesa nekonstatē atbildību mīkstinošos apstākļus, kas norādīti Krimināllikuma 47.pantā. Arī apsūdzētā atbildību pastiprinošie apstākļi, kas norādīti Krimināllikuma 48.pantā, netiek konstatēti.

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais piekrita lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, tā izmantojot savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21.pants. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet ir ņemams vērā pie soda veida noteikšanas *(sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta nolēmumu lietā SKK- 232/08)*.

Ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(sk. A.Judins. Krimināls od nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp)*.

Ņemot vērā spriedumā iepriekš konstatētos soda veida ietekmējošos apstākļus, gūto priekšstatu par apsūdzētā personību un izvērtējot prokurores viedokli par soda noteikšanu piespiedu darba veidā, tiesa atzīst, ka sods apsūdzētajam nosakāms piespiedu darbu veidā.

Krimināllikuma 40.pants noteic, ka piespiedu darbs (..) ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātais (..) izcieš, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba un mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības.

Piespriežot pamatsodu piespiedu darba veidā, apsūdzētais tiks iesaistīts darbos, kas būs audzinošs sods apsūdzētajam, tiesas ieskatā piespiedu darba izciešanas rezultātā apsūdzētais tiks motivēts laboties.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka nav konstatēti apsūdzētā atbildību mīkstinošie apstākļi un atbildību pastiprinošie apstākļi.

Piespiedu darbs atbilstoši Krimināllikuma 40.panta pirmajai daļai nosakāms no 40 līdz 280 stundām. Tiesa uzskata, ka sods apsūdzētajam nosakāms 200 piespiedu darba stundu apmērā, šāds soda apmērs būs pietiekami bargs, lai apsūdzētais to izjustu kā sodu un arī citas personas atturētu no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas.

Apsūdzētajam ir piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas panta sankcijā paredzētais obligātais papildsods - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija paredz papildsodu transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem. Ņemot vērā apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, konstatēto promiļu daudzumu, apsūdzētā personību, Krimināllikuma 44.panta otrajā daļā noteikto tiesību ierobežošanas soda apmēru, proti, ka tas nosakāms no viena gada līdz pieciem gadiem, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laiks apsūdzētajam ir nosakāms uz četriem gadiem. Apsūdzētais piekrita lietas vienkāršotai lietas izskatīšanai, kas ir pamats prokurores prasītā papildsoda apmēra samazināšanai.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad transportlīdzeklis, ar kuru apsūdzētais izdarījis noziedzīgo nodarījumu, pieder viņam *(lietas 24.-25.lapa)*, tāpēc saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta trešo daļu par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību nosakāma mantas konfiskācija, attiecinot to uz transportlīdzekli *VAZ 21063* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/.

Piemērojot daļēju mantas konfiskāciju, netiks aizskartas Satversmes 105.pantā noteiktās tiesības uz īpašumu, jo tās ir ierobežojamas, ja vien ierobežojums ir attaisnojams *(sk. Satversmes tiesas 2002.gada 20.maija spriedumu lietā Nr.2002-01-05)*. Pirmkārt, daļēju mantas konfiskāciju paredz Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija un 42.panta trešā daļa, tāpēc tā ir likumīga. Otrkārt, ierobežojumam ir leģitīms mērķis, jo tiesas ieskatā tikai tā tiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā definētais soda mērķis un daļēja mantas konfiskācija atturēs apsūdzēto no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un, treškārt, papildsoda piemērošana ir samērīga ar soda apmēra un veida ietekmējošajiem apstākļiem.

Ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Jēkabpils iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektores A.Pokusas 2017.gada 4.aprīļa lēmumu apsūdzētā piederošajai automašīnai *VAZ 21063*, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, uzlikts arests un tā nodota glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai *(lietas 18.lapa)*. Vienlaicīgi minētā automašīna atzīta arī par lietisko pierādījumu *(lietas 16., 17.lapa)*.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā apsūdzētajam piederošā automašīna *VAZ 21063*, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, nepamatoti atzīta par lietisko pierādījumu, jo mantas konfiskācija Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas sankcijā ir paredzēta kā papildsods un tiesa konfiskācijas piemērošanu atbilstoši Krimināllikuma 42.panta trešajai daļai vērtē piemērojamā soda ietvaros, nevis kā konfiskāciju, izlemjot rīcību ar lietisko pierādījumu atbilstoši Kriminālprocesa likuma 240.pantam. Arī judikatūrā ir noteikts, ka mantas konfiskācija kā krimināls ods jānorobežo no speciālās konfiskācijas, kas nav uzskatāma par sodu. Šāda konfiskācija norādīta Kriminālprocesa likuma 240.pantā, un to var piemērot jebkurā krimināllietā, ja vien ir Kriminālprocesa likumā norādītais pamats *(sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2013.gada 23.maija lēmumu lietā Nr. SKK-306/2013)*. No minētā izriet, ka konkrētajā gadījumā automašīnai nevar būt divi dažādi statusi - gan manta, kas konfiscējama krimināls oda ietvaros, gan lietiskais pierādījums, līdz ar ko noziedzīgajos nodarījumos pret satiksmes drošību kļūdaini ir atzīt transportlīdzekli par lietisko pierādījumu, kā tas ir iztiesājamajā krimināllietā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu procesuālos izdevumus piedzen no notiesātajiem. Kriminālprocesa ietvaros procesuālie izdevumi ir 15,65 EUR, kas ir saistīti ar alkohola koncentrācijas ietekmes konstatēšanai veikto pārbaudi un ir Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 8.punktā norādītie procesuālie izdevumi. Šie izdevumi piedzenami no /pers. A/.

Spriedumā nosakāms, ka šie izdevumi piedzenami par labu valstij, nosakot apsūdzētajam 30 dienu labprātīgas samaksas termiņu to samaksai, kā to noteic Kriminālprocesa likuma 529.panta 2.punkts.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.pantu, lemjot par apsūdzētajam piemēroto drošības līdzekli, ņemot vērā minētā likuma 241.pantu, apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis - uzturēšanās noteiktā vietā *(lietas 31.lapa)* - atceļams, jo nav pamata uzskatīt, ka apsūdzētais izvairīsies no sprieduma izpildes.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527.- 530.pantu tiesa

nosprieda

atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar piespiedu darbu uz 200 (divi simti) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem, konfiscējot transportlīdzekli *VAZ 21063*, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus 15,65 EUR (piecpadsmit *euro* un 65 centi) apmērā, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas ietekmes konstatēšanai veikto pārbaudi.

Noteikt/pers. A/ labprātīgu sprieduma izpildes termiņu 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas tā daļā par procesuālo izdevumu piedziņu.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli - uzturēšanās noteiktā vietā - atcelt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 10 (desmit) dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas, sūdzību vai protestu iesniedzot Jēkabpils rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams tiesas kancelejā 2017.gada 18.aprīlī.

Tiesnese L.Baltmane-Zepa